

Travanj/April 1982.

Broj 4 (31)

»LEBENDIGE GEMEINDE«
MITTEILUNGSBLATT DER
KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN
ERSCHEINUNGSSORT FRANKFURT AM MAIN
CIJENA/PREIS 1,-DM
LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

Susret s uskrslim Begegnung mit dem Auferstandenen

„Zašto tražite živoga među mrtvima? Nije ovdje. Uskrsnuo je“ (Lk 24, 6).

Od rođenja u tuđoj štalici pa do pokopa u tuđem grobu život Isusa Krista vrlo nam je blizak; iseljeniku bez vlastitog doma i bez vlastitog groba bit će da je još i bliži.

Nedoumica i nevjernica prvo su sadržaji stava apostola i sviju nas pred stvarnošću Uskrsa. Uskrsli Gospodin nije se najprije očitovao apostolima. Uopće se nije očitovao židovskim svećenicima, pismoznancima i svima ostalima koji bi svojim društvenim ugledom potvrdili istinitost uskrsne stvarnosti, na brzinu se pokajali zbog počinjenog bogobojanstva (tumačeći da je to bila neka nužnost) i, uzdajući se u njegovu dobrotu, možda bi mu ponudili da nastave svoje uvišene djelatnosti – nadalje u njegovo Ime.

Očitovao se ponajprije ženi, a tada svjedočanstvo žene nije bilo pozuzданo, vjerodostojno. Opet je nadišao ustaljena pravila, opet je zatražio, poglavito od najbližih, apostola da umom i srcem, cijelim bićem povjeruju, a zatim da se osalone samo na otajstvenu veličinu i snagu susreta, pridržanog za najmanje – žene, bivše ribare, „prosti“ puk.

Da, još su znakovi uskrsnuća odvaljena grobna ploča i složeno platno; mali znakovi velike pobjede života.

Pokušajmo ponajprije odvaliti grobne ploče koje sami stavljamo, jer se pred

(nastavak na sl. str.)

U ovom broju

- Odlikovani inozemni svećenici str. 2
- „Godina starih“ str. 3
- Seminar o alkoholizmu str. 4
- S. S. Kranjčević str. 6
- Iz naših misija str. 7-13
- Poturčeni Slavonac str. 14
- Socijalni savjetnik str. 15

Kristom često ponašamo kao pred mrtvim idolom. Poklanjamo mu „dragocjeni” sat nedjeljnog pohoda u crkvu. U njoj Krista i ostavljamo, a crkvena su vrata kao granica između njega i ostalih nam trenutaka životne svakidašnjice; gotovo grobna ploča naše vjere.

Čvrsto smo omotali Krista u ovoje izvanjskih obdržavanja zapovijedi, samo da nam ne smeta i da ga ne susretнемo na „baušteli”, „banofu”...

Istinski se obrativši možemo odvaliti te ploče, složiti platno i poći u susret Uskrslom, koji k nama hrli.

Pokušajmo ga u svoj veličini uskrsnuća ugledati u sebi: kada nam unatoč sve mu proplamsa nada, kada potisnemo smrtonosni očaj, kada nadjeđemo sve što nas umanjuje u ljudskom dostojanstvu i veličini djece Božje. Kada nas kao pojedince i cijele zajednice uvijek iznova okrijepi snaga Duha, kada smo gnemo volje za život a protiv svega što ruši život – tada smo u stanju čuti radosnu riječ: Uskrsnu!

Uskrslog Krista pokušajmo ugledati u bližnjemu. Čini nam se da u ovim iseljeničkim uvjetima imamo napretek prilika za takav susret, ponajprije među „posrnulim”, po životnim okolnostima u kal tuđine gurnutim sunarodnjacima.

Uskrsli Gospodin će nam se očitovati u svakom prezrenom i na rub društva odbačenom čovjeku kojem smo pružili ruku pomoćnicu. U svakom grešniku kojem smo pomogli da se obrati, ali ne u naše malograđansko poimanje života, nego u zagrljaj Krista. U svakom osamljeniku koji je s nama prestao biti sam. U svakom „propalici”, alkoholičaru, narkomanu, „sfajrunu”... kojeg smo razumjeli, shvatili da sve što čini nije ništa drugo nego bijeg od neke muke i pomogli mu da se uspravi u svoj svojoj ljudskoj veličini.

Ugledat ćemo ga, također, u svakom prognaniku i stradalniku poradi pravde. S njime ćemo se susresti kada se ne uklonimo pogledu pa i slučajnog prolaznika, vidjet ćemo ga u svakom oku u koje se duboko ljudski zagledamo, ukoliko imamo snage i hrabrosti za takav susret.

Braći i sestrama želimo sretan i blagoslovjen takav susret s umrlim i opet živim Isusom Kristom u radosti Usksra, koji neka nam dade snage za život, jer znamo da za naš osobni i zajednički „Uskrs treba trpjeti”.

Iz njemačke Crkve

ROTTENBURG

Odlikovani inozemni svećenici

U biskupskom dvoru u Rottenburgu upriličena je 16. ožujka 1982. godine jedna lijepa svečanost. Mjesni biskup dr. Georg Moser, okružen svojim najužim suradnicima u ordinarijatu, odlikovao je četvoricu inozemnih svećenika koji već godinama djeluju u njegovoj biskupiji. Hrvatskog misionara p. M. Kelavu (Ludwigsburg), slovenskog mi-

glazbi i oblicima koje je stvorila njihova domovinska kultura.”

Biskup je iza toga govorio o neumornom radu misionara i spomenuo kako on iz iskustva znade da inozemni vjernici jako cijene taj rad svojih svećenika. Svećare je zamolio da odlikovanje prime i shvate kao srdačnu zahvalu biskupovu i cijele biskupije. Biskup je svoj govor zaključio: „Smatrajte ovo odlikovanje kao ohrabrenje i kao čin solidarnosti upravo sada kad je strancima u

Domkapitular Jürgen Adam (u sredini), biskupijski referent za strance, sa svojim suradnicima kako se radovao odlikovanju inozemnih svećenika

sionara vlč. C. Turka (Stuttgart) i talijanskog misionara p. Zaggiu (Tübingen) imenovao je biskup duhovnim savjetnicima (Geistliche Räte) a p. Ignaciiju Vugdeliji, uredniku našega lista, dodijelio je biskupijsko odlikovanje – medalju sv. Martina. U podužem nagovoru biskup je govorio o mjestu stranaca u mjesnoj Crkvi i o teškoćama s kojima se stranci, posebno u posljednje vrijeme, susreću. Biskup je između ostalog rekao: „.... Otvorenost misija prema mjesnoj Crkvi čuva inozemne katolike od kobnog getto-mentaliteta. Otvorenost mjesne Crkve prema zajednicama različitih materinskih jezika daje joj pravo da se zove zajednica. Stranci među nama imaju neotuđivo pravo izražavanja i življenja naše zajedničke katoličke vjere u svom jeziku,

ovoj zemlji naročito teško. Mi stojimo uz vas poput apostola Pavla koji u II. poslaniči Korinćanima piše: ‘Naše je srce široko. Nije vam tjesno u nama! Imam veliko pouzdanje u vas i uvelike se ponosim vama. Pun sam utjehe; preobilna je radost moja zbog sve nevolje naše’”.

Ocu biskupu je u ime odlikovanih zahvalio p. Zaggia. J. Adam, biskupijski referent za strance, pohvalio je pred okupljenim ordinarijatom neumorni apostolat inozemnih svećenika.

S podijelom diploma i medalje, a uz časnicu sekta, završena je ova svečanost. Nadamo se da će se i druge njemačke biskupije ugledati u rottenburško-stuttgartsku. To bi nam danas itekako dobro došlo.

„Kad Nijemci govore o Turcima misle na sve strance“

Od 9. do 11. ožujka 1982. godine zasjedala je u Katoličkoj akademiji u Stuttgartu Međunarodna katolička komisija za pitanja selilaštva iz Ženeve. Po mišljenju stručnjaka te komisije pritisak na strance u Njemačkoj stvara a ne rješava probleme. Komisija preporučuje njemačkoj politici da se, usprkos gospodarskim poteškoćama, ugleda na politiku nove francuske vlade koja je prema strancima vrlo otvorena. Pravo na obitelj i pravo na zajednički život obitelji jest neotuđivo pravo. Crkva, nastavljaju stručnjaci, ne smije ostati po strani u ovom konfliktu što ga stvara najnovija njemačka politika prema strancima.

Za vrijeme zasjedanja ove komisije sašto se u Akademiji na odvojenu sjednicu i mali kružok „Inozemnih građana“ pod predsjedanjem predstavnice Katoličkog ureda iz Bonna. Uz biskupijske referente za inozemce, predstavnike Karitasa i dijecezanskih katoličkih ureda te stručnjaka za pitanje stranaca, na sjednici su bili i nacionalni delegati inozemaca u Njemačkoj. U višesatnoj raspravi analizirani su prijedlozi njemačkih političkih frakcija u vezi s plitkom prema strancima. Bilo je doista govor i odluci Savezna vlade od 2. 12. 1981. g. kojom se ograničuje dolazak članova obitelji u Njemačku i o budućim akcijama koje bi Crkva morala poduzeti u korist stranaca.

Konstatirano je da mržnja na strance i dalje, mjestimično čak i tvorno, raste i da se u njemačkom društvu od gospodarskog stvorio politički problem stranaca. Rečeno je da Nijemci misle na sve inozemce kad govore o Turcima i da je najstrašnije što se u Njemačkoj čuje sve manje argumenata protiv mržnje na strance. Po mišljenju sudionika „dokazivanje“ stambenog prostora je najgora od svih restrikcija koje je prema strancima poduzela vlada. Spomenuto je više slučajeva u kojima strankinje idu pobaciti da ne bi zbog manjka stambenog prostora morale iz Njemačke. Neke biskupije su protiv daljnjih restrikcija vlade u odnosu na strance, a neke, kao rottenburško-stuttgartska i freiburška, protiv svih mjeru koje je vlast donijela prošle godine u vezi sa strancima. Iznimku čine nazoviazilanti i kriminalci. O tome će rottenburški

Uz „Godinu starih“

Ali oni su blagoslov za nas

Da, godine polagano prolaze jedna za drugom. Jednu oslovljavamo ovako, drugu onako. Prije kratkog vremena imali smo „Godinu djeteta“. Dan za danom, prošla je. Što smo u njoj postigli, teško je reći. Mnogi su prešli tu dob. Kada su bili mali, kad su imali puno želja, puno toga, nije nije bilo. Ta godina nas je možda potakla na razmišljanje da smo jednom bili mali, radovali se životu, imali možda lijepo i bezbrizno djetinjstvo. Kao sve, i ono je prošlo. Samo su ostale lijepe i tajanstvene spomene. Prošlu godinu obilježili smo kao „Godinu invalida“. Možda malo više nego inače poklonili smo pažnje invalidima. Kada je koji u kolicima ili bilo kakko drugo prošao pored nas pomislili smo: Oh, ja, Bože moj, nije mu lako! Ali opet posao, brige, svakodnevni život i zaborav.

A sada, sada se nalazimo u godini, godini koju smo posvetili našim milim i dragim starcima. Riječ starac nekako svima nama predočava lik sa starim, smeržanim rukama, naboranim čelom, jednim neobičnim pogledom. Možda nam ova slika, ovaj prizor može pokazati pravi izgled tog staračkog života.

Zima je. Božićno jutro. Lijep i sunčan dan. Sve se veseli tom velikom danu. Sunce je obasjalo i nju i njenu staru, trošnu kuću i cijelu moju kršnu Hercegovinu. Iako tako lijep dan, ipak je njen pogled uprt u zemlju, kao da želi reći: tu mi je spas. Nakon što napravih ovaj smimak, nastade šutnja. Malo zatim suze i jecaj prekinuše našu šutnju i izra-

biskup 1. travnja o. g. informirati predsjednika pokrajinske vlade Baden-Württemberg.

Kad se Katolička Crkva poziva na ustavna prava ljudi, začuđujuće je kako je malo njemačkih građana čuje, rečeno je na sastanku. No ona ipak neće prestatи „vikati u pustinji“. Njezina je maksima jasna i davno definirana: Gdje netko radi tu ima pravo imati i svoju obitelj. Katolički ured iz Bonna uskoro će izdati dokument u vezi s vladinom politikom prema strancima a svi sudionici očekuju da će njemački biskupi u ovoj za strance teškoj situaciji reći svoju jasnu pastirsку riječ. U tom bi im svojim pismima i sugestijama morali pomoći i inozemni svećenici i vjernici.

Iv.

Koliko mislimo na svoje starce – kritički pita ova stara majka Hercegovka

ziše osjećaje srca. Kroz plač poče ona govoriti po koju riječ. Polagano prestađe teći suze niz njeno bijedno staračko lice i progovori jasnim glasom: „Eh, Božić je danas, taj veliki i sveti dan. Sićam se kada sam sa svojom dicom, svekrom i svekryrom i mojim po-kojnim Ivom sidila u ovoj istoj staroj kući. Kukurúza i malo slanine bijaše nam hrana. Ali lipo nas bijaše vidit na okupu oko stare sinije. Iako tako skromno, naša srca bila su puna veselja. Čula se kripka pisma koja je ispunjala čitavu kuću, čitav komšiluk. Svi smo nazdravljali jedno drugom, sidili kraj ognjišta na kom je veselo pucketala vatra, i tako nam je bilo lipo...“ I dok ovo priča, njen glas je tako neobično lijep. Ali odjedanput iščeznu ta ljepota glasa te uslijediše teški uzdisaji, puni bola: „A sada, sve je prošlo, dica u svitu, već dugo godina sam sama, a ono što je najteže – starost, samoća... Za nas stare došlo je teško vrime. Mladost otišla po, bilu svitu, pošla da nađe bolji život, bolji stan, bolju budućnost... I našlaje, ali je izgubila osićaj za očinski dom, za rodnu grudu. Zbilja je teško kad čovik ostari i ostane ovako sam. Pitam se: zar čovik više ne vridi ako je star? Nestalo više sinovske pažnje, nestalo mista za nas u novim stanovima, novim modernim kućama, a ponajviše nestalo mista u srcima dice...“ Opet jedna kraća šutnja i zatim nadoda: „Ali, fala Bogu, nisam sama. Kad čovik nije sam, odmah je lakše. Ima još puno njih kojima je možda i gore nego meni. Ali sve svoje patnje, boli i tugu prikazujem dragom Bogu za dobro svoje dice. Virujem da i drugi čine tako. Tako je roditeljsko srce!“

(nastavak na sl. str.)

Sastali su se na saveznoj razini

Trodnevni seminar o alkoholizmu

Ovogodišnji Proletarij susret hrvatskih misionara i pastoralnih suradnika u Vierzehnheiligenu, od 8. do 12. ožujka, bio je uglavnom posvećen problematice alkoholizma. Prof. dr. V. Hudolin, prof. dr. Višnja Hudolin i vlc. Rafael Brnić zaokupili su, trodnevnim predavanjima i diskusijama, pozornost 150-tak „učenika“ i uvjerljivo ukazali na štetnost i opasnost pjenja alkohola, tu vrlo

raširenu bolest. U predavanjima, a još više u diskusijama, slušatelji su tražili i nalazili pomoći i savjet za svoj pastoralni rad koji je usko vezan s borbot protiv alkoholizma.

Ukazujući na štetnost alkohola za ljudski organizam, prof. Hudolin je dao statističku sliku društva s obzirom na odnos prema alkoholu: od 15 - 20% ljudi su apstinenti, oko 30% su umjereni

Od zdravih roditelja - zdrava djeca. Od pijanih roditelja - nesretna djeca. A to je tek zločin!

(nastavak sa str. 3)

Nakon tog nekako smo prešli na drugo: kako je lijepo vrijeme, kako je lijepo bilo kod Mise i o drugim uobičajenim stvarima. Taj naš razgovor prekinut zov moje majke koja nam reče da je kava gotova, da dođemo malo zagrijati se. I pošle smo, ali baka Janja nadoda: „Opet je lako kad je komšiluk dobar, a kako je onima koji su posve sami.“

Uz kavu i drugu okrepnu polagano je izmicao dan. Ponegdje se čula još pokoja pjesma, ali sve nekako bijaše mrtvo... Pala je noć. Čitavo selo uvilo se u šutnju. U većini domova nalazilo se po jedno ili dvoje starih ljudi. Samo se čulo zviždanje bure koja kao da je jedina dava znakove života... Te večeri dugi nisam mogla zaspasti. Stalno su mi se ponavljale riječi: nije to samo njen život, njena pripovijest, pripovijest bake Janje. Takav život puno naših starih.

Što nam predstavlja ovakav prizor, ovakva slika, teško je reći. Ta svatko do-

živjava na ovaj ili onaj način. Ali svakako, vrijedno je spomenuti one riječi koje se još čuju u našim selima, da su stari ljudi, stara čejlad - kako se to uobičava reći - blagoslov u kući.

Doista, dok je u našim domovima tih starih ruku koje svakog dana premeću zrnca krunice, dok su ta usta koja neuromorno i s ljubavlju ponavljaju tolike drage i svete molitve, molitva u obitelji se ne gasi, gori djedovsko ognjište...

Zar ne bi bilo lijepo kad bi se naši mili i dragi starci veselili i radovali skupa s nama, kad bi imali puno više mjesta u našim modernim stanovima, a posebno u našim srcima?!

Znamo da su i oni nekada bili mladi, da su bili vrijedni, možda vredniji nego mi danas. Hrabro su koračali kroz mnoge teške bure i oluje. A da su oni danas još najvredniji i da zaslužuju posebnu našu pažnju, trebala bi nas na to podsjetiti ova godina, „Godina starih“.

Marija Šimović

potrošači, oko 15% su alkoholičari, a ostatak nepopravljivi (ireverzibilni) alkoholičari. Analizirajući sve ove kategorije profesor je upozorio da su umjereni potrošači alkohola stvarno ugrožena populacija, jer je prekomjerno pjenje samo varijanta normalnog pjenja.

Braneći tvrdnju da je svaka kap alkohola štetna za ljudski organizam, prof. Hudolin je protumačio što je to pjenje normalnih potrošača. Pjenje je uzimanje tekućine u kojoj se nalazi etilni alkohol koji mijenja psihičko ponašanje. Ljudi piju jer traže taj psihološki učinak alkohola. Da li je alkohol biološki potreban? Ne! Jer kad bi on biološki bio potreban, i životinje bi ga trošile, a to nije slučaj. Profesor je podrobno govorio o oštećenjima na jetri, bubrežima, srcu i mozgu koje prouzročuje alkohol. I najmanja količina alkohola je štetna! „Prirodna alkoholna pića“ su opasnija od čistog alkohola! Kako je uvriježeno mišljenje da alkohol pomaže ljudima da bolje rade, govore, pjevaju i sl., profesor je kazao da pjenje djeluje na čovjeka kao i whisky na televizor - po televizoru izlijeven alkohol ne pomaže da slika bude bolja i ton jasniji. Pjenje oštećuje moždanu supstancu i kad se prijeđe limit oštećenja alkoholičar prelazi u ireverzibilnu fazu. Ljudski mozak nije jedino zaštićen od svoga vlasnika.

U Hrvatskoj živi danas oko 200.000 alkoholičara među muškarcima. Broj žena-alkoholičarki rapidno raste. Od 1965. do 1978. godine bilo je u različitim ustanovama u Hrvatskoj liječeno oko 120.000 alkoholičara. Gospođa prof. Hudolin je opširno govorila o jednom od načina liječenja alkoholičara - o klubovima. U Hrvatskoj ima 450 takvih klubova liječenih alkoholičara i u njima se postižu zapaženi rezultati. U klubu je obično 10 do 15 alkoholičara i njihova obitelj. Psihoterapija koja se upotrebljava dovodi do izmjene ličnosti. Na tom poslu su angažirani liječnik-psihijatar, psiholog, soc. radnik, defektolog i grupa. Najprije se napravi analiza problema a onda pacijent ulazi u grupu kao ravnopravan član i liječi se terapijskom interakcijom. Rehabilitacija nije u klubu nego u društvu, obitelji. Neophodno je potrebno da obitelj i društvo prihvate liječenog alkoholičara.

Takvih i sličnih klubova i institucija ima i u Njemačkoj. Za očekivati je da će se poslije ovoga seminara pokoji osnovati i pri našim misijama. U svakom slučaju sudionici seminara su informirani kamo treba uputiti alkoholičare koji im se prijave. Vlč. Brnić s uspjehom vodi takva dva kluba u domovini. Na seminaru koji se odvijao u radu po grupama posebno su potresna bila iskrena izlaganja dvojice lječenih alkoholičara. Sve u svemu, može se reći da je ovaj seminar uspio i da je od velike koristi.

Mons. V. Stanković je informirao pastoralne radnike da je na teološka učilišta uveden poseban predmet – teologija selilaštva. Taj su prijedlog Biskupske konferencije uputili početkom 1980. iz Vierzehnheiligena hrvatski pastoralni radnici.

Euharistijska slavlja je predvodio i povijedao zagrebački pom. biskup dr. Đuro Kokša.

Iv.

Zaključci seminara o alkoholizmu

1. Izražavamo zahvalnost prof. Hudoliju, njegovoj gospođi i velečasnom Rafaelu Brniću na izlaganjima koja su pobudila veliko zanimanje i naišla na pozitivan odjem među sudionicima seminara o alkoholizmu. Mi smo se i dosada prigodice bavili ovom problematikom, ali nas je ovoga puta oduševio ozbiljan i

Proljeće – to je buđenje novoga života. Ali i svaki zaokret na dobro unosi u ljudsku dušu svježinu novoga.

odgovoran pristup ovoj stvari. Zapazili smo i oduševljenje predavača što među nama nalaze nove suradnike.

2. Predlažemo da svaka misija nabavi za misijsku biblioteku knjige o alkoholizmu: Psihijatrija, Bolesti ovisnosti, Što je alkoholizam, Vaš muž pije, Alkoholizam mladih...

3. Preporučujemo da se u misijama održavaju predavanja i propovijedi o alkoholizmu i da se, nakon toga, raspravljaju popularna izdanja i brošure o toj temi.

4. Predlažemo edukaciju svećenika i pastoralnih radnika o problemu alkoholizma: održavanje tečajeva ovdje ili u Zagrebu. O tom se treba dogovoriti s predstvincima pojedinih regija (šprenherima).

5. Treba riješiti pitanje statusa Klubova lječenih alkoholičara prema Crkvi i državi ovdje u Njemačkoj te pitanje odnosa Klubova prema Institutu u Zagrebu.

6. Potrebno bi bilo statistički snimiti teren pojedine misije i doznati broj alkoholičara. Tako bi se osnovano moglo računati na razumijevanje i eventualnu podršku njemačkih crkvenih i društvenih ustanova.

7. Treba doznati od Nijemaca koje se njihove institucije bave liječenjem alkoholizma.

8. Svećenici, pastoralni suradnici i socijalni radnici trebali bi koordinirati rad na području liječenja alkoholizma.

9. Neka se u „Živoj zajednici“ objavljivat će članak protiv alkoholizma.

Sastanak Redakcijskog vijeća „Žive zajednice“

U okviru seminara o alkoholizmu u Vierzehnheiligenu održana je sjednica Redakcijskog vijeća „Žive zajednice“. Prisutni su bili oba urednika i svi članovi vijeća osim vlč. A. Jelića komu je u domovini zadržana putnica. Izražena je jednodušna želja da se vlč. Jelić što prije vrati na svoje radno mjesto u Njemačku. Također je izražena želja da u vijeće uđu dvojica socijalnih radnika. U tom smislu će odgovorni urednik o. Dukić zamoliti Slavicu Tuškan da ona, izborno ili imenovanjem, pronađe dvojicu suradnika za socijalna pitanja.

Odlučeno je da se vijeće sastaje četiri puta godišnje: dva puta (proljeće i jesen) u Vierzehnheiligenu i dva puta u

Naddušobrižničkom uredu u Frankfurtu.

Vijeće se kritički osvrnulo na pisanje „Žive zajednice“. Bilo je govora i o anketi koju je učinio vlč. B. Šimović u vezi s našim listom. Zaključeno je da se vijećnici imaju malo više angažirati u pisanju za „Z. z.“ i da nastoje pronaći suradnike među svojim vjernicima.

„Živa zajednica“, kazano je na kraju, jednako je otvorena svim našim misjonarima i misijama.

Dragi čitatelju,
pokaži pisanjem članaka, slanjem vijesti i davanjem sugestija da je „Živa zajednica“ Tvoj list!

Liječnik Vam savjetuje

Što učiniti protiv infarkta?

Poznato je da u posljednje vrijeme više ljudi umire od klijenutu srca (infarkt) nego od raka. Nepravilna ishrana jedan je od vrlo čestih uzroka te opasne bolesti. Na nedavno održanom Međunarodnom kongresu o „Ishrani i bolestima srca“ u Münchenu liječnici su upozorili na neka zlatna pravila kojih bi se trebalo držati da se izbjegne srčani udar:

- Jesti onoliko koliko je potrebno da se ne prijeđe normalna težina. Kod

muškaraca ona se poklapa s brojem centimetara iznad metra visine, a kod žena ona je 10% manja.

- Trošiti puno manje soli. Paziti na sol u salami i konzervama.
- Jesti manje masnih jela.
- Piti pića koja nisu slatka.
- Jesti puno svježeg povrća.
- Izbjegavati ili jako smanjiti alkoholna pića.

Osim toga treba se čuvati uzrujavanja i stresa. Više hodati i manje sjediti pred televizorom.

Riječ o našem Kranjčeviću

1. O Silviju Strahimiru Kranjčeviću (Senj, 1865.- Sarajevo, 1908.) napisao je Antun Gustav Matoš, da je najhrvatskiji ne samo „po dubini svoga hrvatskog bola, po neviđenoj snazi, kojom se u njemu lomila, kršila i izgarala tragična kriza naše kulturne i političke savremenosti, nego je najviše naš i energijom, titanskim akcentima svog hrvatskog prosvjeda”.

Rođen u obitelji malog činovnika Silvije Strahimir Kranjčević krenuo je u svijet kao nesuđeni bogoslov, postao učitelj – prognanik, ali je uвijek za života bio Hrvat i oporbenjak, koji je borbenošću i srčanošću utisnuo neizbrisivi žig u hrvatsku književnost. Nije položio mature, nije svršio studij bogoslovije, ali je svršivši tečaj za učitelje otišao u Bosnu. Premještali su ga nekoliko puta dok konačno nije dospio u Sarajevo gdje je ostao do smrti. Umro je u 43. godini života.

Na oblikovanje Kranjčevićeve osobnosti djelovala su tri čimbenika: utjecaj baštinjenih svojstava i rodnog mu kraja, studij bogoslovije te društvene prilike u Hrvatskoj i Hercegovini.

Kranjčević je u sebi nosio nemire i ponos svoga grada i mora uz koje je odnjihan. Za svoga života bio je doista vezan za komadić hrvatskog krša i dijelić obale. No okvir Kranjčevićeva života i rada činile su društvene i gospodarske prilike nagodbenjačke Hrvatske (Hrvatsko-ugarska nagodba 1868.), u Bosni pak obruč austro-ugarske okupacije.

Kranjčević se nalazio u vrtlogu naših prilika i nemira, naših sanjarenja i naših pobuna. I ostao je u svemu naš s muškom zakletvom:

*I tako mi djeda mogu,
I prsiju majke moje,
i tako mi svega Tvoga,
što Ti sveto i milo je;
i tako mi moga groba
i zvijezde što me vodi:
bit će žrtvom svako doba
imenu ti i slobodi.*

(Pred knjigom povijesti roda mogu)

Zabilježili su životopisci da je u Kranjčevića bilo visoko čelo, bujna kosa, oči žive i sjajne, pogled bistar i

pronicav (M. Gruber). No u njega je bilo veliko, plemenito srce puno sućuti za patnike, prognanike i nesretne. U svom biću nosio je razvijeno osjetilo za pravdu i slobodu.

2. Kranjčević je počeo rano pisati. Već u četvrtom gimnaziskom razredu napisao je odu *Suncu*, a god. 1883. tiskanje u splitskoj *Nadi* rukovet njegovih ljubavnih pjesama pod skupnim naslovom *Ja pregaram*. Iste godine objelodanjena mu je pjesma *Zavjet u Hrvatskoj vili*. Od tada je Kranjčević rasuo svoje pjesme po našim časopismima (*Sloboda*, *Vijenac*, i dr.). Prva mu je zbrika tiskana god. 1885. pod naslovom *Bugarkinje*, druga pak *Izabrane pjesme* objelodanjena je god. 1898. Početkom našega stoljeća (1902.) izšla mu je iz tiska zbirka *Trzaji*, dok posljednju knjigu *Pjesme* (1908.) nije ugledao živ. Prevodio je H. Heinea, pisao izvješća, manje književne bilješke. No valjda i nije moguće u kraćem članku spomenuti potpuni pregled Kranjčevićeva rada.

Silvije Strahimir Kranjčević

Dioba Kranjčevićeva pjesništva i rada nije uputna premda se spominju tri razdoblja: od *Bugarkinja* pa do *Izabranih pjesama*, zatim slijedi razdoblje oporbenjačkih, buntovnih pjesama, i konačno na doba kad su nastale pjesme *Trzaji*. Međutim, bez obzira na diobu takvu ili koju drugu, Kranjčević je ušao u hrvatsku književnost i ostao u njoj kao jedan od ponajboljih sadržajnim značajkama svojih pjesama, svojim odnošajem prema pitanjima svijeta i života, potresnim pitanjima čovjekove opstojnosti. O njemu reče Miroslav Krleža:

„Dok je čitava lirika njegova vremena jedno dosadno sviranje na gitari, Kranjčević svojim dobrim pjesmama otvara zvjezdane prostore”.

3. Kranjčević je nosio u sebi nemire ljudi koji su vjekovima bili na straži slobode. Kao da je u njegovim žilama kolala krv buntovnika i junaka, a k tomu je pripadao naraštaju koji se zanosio potpunom slobodom Domovine i bio prepun ogorčenosti protiv izdaja, himbe i dvoličnosti. Noseći u sebi ljubav prema uskočkom Senju, pravdi i slobodi, Kranjčević je u zaposjednutoj Bosni točno odredio svoj odnošaj prema ljudima, prema teškoćama i neprijateljima u vremenu koje je bilo složeno i mučno. Zavjetnički plače u stihovima:

*On vreba, vreba, vreba... a ja je
grlim mukom
Na javi i u snu.
I preplašen se trzam i skrbno pipam
rukom:
O, je li jošte tu?*

(Moj dom)

Domoljublje Kranjčevićovo potvrđuju njegove *Uskočke elegije* i pjesme o Hrvatskoj, o našim ljudima, njihovim teškoćama i brigama. Sagibao je glavu pred kraljevskom pločom u Baški, ljubio je stranice naše povijesti, tepao Hrvatskoj. U pjesmama uvjereni pravaš Kranjčević je poticao ljudi na borbu za slobodu, za život ljestvi i sretniji. Vizionarski je gledao *Slavensku lipu* i njezine ogranke.

Međutim, pjesnik zna da se prekrženih ruku ne može sjediti i čekati slobodu, pa poziva:

*Rekao bih ti sinu: trgaj gvožđe s pluga,
pa zaori polje, što slobodom rađa;
sakuj od njeg oštra desnici si druga,
neka krvlju brazdi, tek te oslobađa.*

(Vjekovnom mučeniku)

Tako se Kranjčević u svojoj lirici zauzeo za pitanje rada, pravde, bijede. U *Prvom grijehu* ističe misao:

Rad će vam dati polet i žar.

Otuda u Kranjčevićevu pjesništvu pohvala radniku, graditelju boljikta:

*Amo ruku, junače, pruži žljunu,
Amo ruku, nabore da ti mučne
Pjesnikova drhtava usna, druže,
štujući ljubne!*

(Radniku)

Kranjčevićeve pjesme su doista prožete lubavlju prema čovjeku, pune su sućuti i prosvjeda protiv nepravde

i bijede. No on je također veoma dobro znao kako filistri, licemjeri i mekušci imaju uspješno načelo: „Najlakše cilju podvita repa!“ Svima njima, svim **Gospodskim Kastorima** pjesnik srčano dovikuje:

*Kud li se trgom vucare trome,
prostačke psine,
podvita repa, kičme ko britva.*

U skupini takvih „socijalnih“ pjesama su **Naš čovo, Iseljenik, Udovičin novičić, Misao svijeta** i dr.

U susretu s čovjekom i sa svojom zemljom Kranjčević je promatrao povijest čovječanstva, sva zbivanja kao i potresno pitanje ljudske sudbine i života. Ispočetka je optimist koji vjeruje u oslobođenje Hrvatske i čovječanstva radom i borbom, a poslije sve više biva skeptičan prema idealima i vrednotama, gubi vjeru u pobjedu pravde. U nizu pjesama Kranjčevićevih lako je zamjetiti pesimizam, koji se u osjetljivih ljudi javlja kao rezultat nejednakе borbe u čovjeku; borbe s moćnim i snažnim neprijateljem bez potrebnog oružja i streljiva. Posebice se pak ističe njegova pjesma **Zadnji Adam** u kojoj posljednji čovjek ispisuje jezoviti upitnik kao žig sumnje udaren nad sudbinom, životom i smislom njegovim.

Veoma se često u Kranjčevićevim pjesmama susreće Krist. Bio je nai-ma naš pjesnik duboko religiozna duša, a srpski pisac Jovan Popović imao je pravo kad je napisao da Kranjčević „nije bio ateista“ (Književnost, br. 11., Beograd 1948.). Bilo je, međutim, pokušaja prikazati pjesnika kao nevjernika. Kranjčević je doduše imao nesporazuma sa službenim predstavnicima Crkve, ali Miroslav Krleža je pripomenuo: „Često se vidi da nejasno i mutno, ali nepokolebljivo i trajno vjeruje u Boga“. Među pjesmama o Kristu i kršćanstvu treba spomenuti **Dva barjaka, Eli, Eli, lama sabaktani, Resurectio, Krist djetetu u crkvi** i dr. U Kranjčevićevim pjesmama osamljeni Krist kao da je opet razapet te opet moli: „Oče, Oče, zašto si me ostavio?“ Kranjčevićev Krist je Bog potlačenih, bojovnik za pravdu, ali pjesnik mu se obraća neposredno, iskreno; u Kristovim postupcima i raspolaženjima nalazi potvrdu vlastitih misli, htijenja i želja.

Solidarnost zajednice

Pomoć za braću u nevolji

Hrvatska katolička misija u Stuttgartu organizirala je akciju pomoći za Poljsku. Vjernici su pokazali široko srce i prikupili su tom prilikom 6.337.- DM. Novčani iznos upućen je bikupskom ordinarijatu u Rottenburg, a oni će to proslijediti na pravo mjesto. Ovih dana poslano je oko 10 paketa živežnih namirnica koje su vjernici predali ovoj misiji. Treba još spomenuti dvije akcije ove misije za misiju u Africi. Novčani iznos od 11.500 DM koji su skupili vjernici predan je misionaru o Boži Čurčiji. 27 paketa robe, skupljenih od vjernika, poslano je uoči božićnog blagdana misiji u Burhale - Bukawu. I najmlađi - najdraži uključili su se ove korizme u akciju pomoći za našu djecu za koju se brine Caritas u Zagrebu. Svoje kutijice-priloge oni će prinijeti na oltar na Cvjetnicu. Misija u Stuttgartu na taj način pokazuje svoju ljubav i razumijevanje za braću u nevolji.

P. Marinko Vukman

4. Kranjčević je ušao u književnost kao najbolji pjesnik onoga doba. Niz njegovih izvrsnih pjesama (**Mojsije, Dva barjaka, Gospodskom Kastoru, Iseljenik, Lucida intervalla, Resurectio** i dr.) doista su uspjesi hrvatske lirike na prijelazu iz XIX. u XX. stoljeće.

Treba pročitati njegove stihove i osjetiti razmicanje lirskog gradiva, stvaranje slike, izražavanje neizrečenog, izgovaranje kod nas i među nama neizgovorenog.

U Kranjčevićevim pjesama ima krikova i trzaja, jauka i grča. Njegovi stihovi nisu građeni simetrički, ali su potvrda naših hrvatskih prilika, nas samih, naše raštrganosti između srca i uma. Nije bio satiričar - valjda to i nije mogao biti - ali ima u njegovim stihovima sarkazma i ironije. U izrazu svojih čežnja, snova i boli znade biti neobično topao, lirska nježan.

Dvadesetak - tredesetak možda - pjesama prate naraštaje koji su došli nakon njega. Činjenica je da nam svima ima još i danas reći i poručiti. Njegovi stihovi krijepe, tješe, pokreću na rad, u borbu i upućuju na ozbiljna razmišljanja. To je i potvrda da je istinski pjesnik i uvijek suvremen.

Pomoć za Poljsku:

Aalen	650.- DM
Bielefeld	500.- DM
Bonn (dodatnih)	300.- DM
Bretten (Frau Bito)	300.- DM
Düsseldorf	2.250.- DM
Frankfurt (Ivošević)	50.- DM
Giessen	800.- DM
Göppingen	800.- DM
Offenbach (Burazin)	100.- DM
Pforzheim	1.600.- DM

U boci - ljubav

Zaista je zanimljiv i rijedak ovakav dar! Boca, malo manja od pola metra, puna je sitnoga novca - njemačkih maraka. Ljubav je domišljata! Katica Udovčić, član Hrvatske kat. zajednice u Frankfurtu, došla je na ovu plemenitu ideju.

Foto: S. Maleš

Odlučila je na ovaj poseban način pomoći gladnjima u Africi. U veliku bocu je gotovo svaki dan stavljala pokoji pfenig za gladne. S vremenom se boca napunila. Jednoga dana donijela ju je Katica u frankfurtsku katedralu i predala župniku o. L. Livaji. P. Luka je najprije bocu položio na oltar kao prikazni dar a onda novac poslao gladnjima na crnom kontinentu. Svi jesni kršćani su uvijek inventivni.

DÜSSELDORF Održane pučke misije

*Ah tko ne bi proplakao
kad bi Majku ugledao...*

U korizmenom vremenu kršćani pokušavaju svoj život suživjeti i približiti ga životu Kristovu što je moguće proživljenje i doživljenje. I naša misija u Düsseldorfu učinila je u tom smjeru jedan pokret. Pokret za duhovnu obnovu pojedinca, obitelji, cijele kršćanske zajednice. Obnoviti se u duhu Evanđelja i započeti mijenjati svijet, kao što je to učinio sv. Franjo iz Asiza čiju 800. god. rođenja ove godine proslavlja cijeli svijet.

Prvom nedjeljom korizme započela je posebna obnova za ovu misiju. Prije

svetih Misa koje su kod nas u 10 sati prije podne i u 16 sati poslije podne pjevalo se Križni put po tradicionalnom pučkom napjevu. Riječi i napjev duboko su zasijecali i u najtvrđa srca. Zatim su mladi i djeca zapjevali misijsku pjesmu: „Misija svetih...”, te još pet pjesama preko Mise. Kroz cijelu korizmu: petkom i nedjeljom bit će pjevani Križni put. Od stajališta do stajališta, svećenik okružen ministrantima nosio je u rukama odjekav najstarijeg hrvatskog križa s krstionice kneza Višeslava a pred oltarom na stoliću bio je postavljen odjekav najstarijeg lika Majke Božje kod Hrvata.

Misionar o. Curcija i o. Župić s dijelom svojih mlađih oko Gospina pralika i Višeslavova križa

Misionar o. Čovjeku radosti

KARLSRUHE/WIESBADEN

Povodom osamstogodišnjice rođenja svetog Franje Asiškoga u domovini se na razne načine nastoji osvježiti svećev duh koji je stoljećima oplemenjivao hrvatski narod. Korizma je odvijek za kršćane najpovoljnije vrijeme duhovnog obnavljanja. Pozvan je otac Jerko (Petar) Valković, franjevac dalmatinske provincije svetog Jeronima u Zadru, da našim radnicima u Karlsruhe i Wiesbadenu osvježi lik tog sveca i tako pomogne svjesnije doživjeti otajstvo kršćanskog Vazma (Uskrsa). Misao vodilja kroz te dane duhovne obnove bila je: „Čovjek je ČOVJEK po onome što JE, a ne po onome što IMA.”

U petak (12. ožujka 1982.) kapela župne crkve sv. Mihaela u Karlsruhe bila je na raspolaganju našim radnicima, da u pozornom slušanju dožive svetog Franju

Duhovna obnova u misijama

kao uzor „Čovjeka radosti”. Prikazan je i biblijski film o Noi i potopu kao prototipu svetog Franje.

Svi naši ljudi koji redovito obavljaju svoje kršćanske dužnosti, našli su se slijedećeg dana u istoj kapeli ozbiljno zamisljeni. Doživljavali su Pokorničko slavlje kroz evanđeoski lik Boga, koji kao otac raširenih ruku očekuje povratak zalutalog sina i potiče starijeg sina na otvorenost ljubavi prema povratniku.

U nedjelju je otac misionar posjetio zajednicu hrvatskih katolika u Ettlingen, služio svetu Misu i održao homiliju. U 10 sati župna crkva svetog Mihaela bila je ispunjena našim vjernicima kao na božićnoj polnočki. Tema razmišljanja bila je: „Ja sam Bogu potreban u Njegovom planu ostvarivanja svemira i

Za ovu obnovu u misiji došao je iz domovine svećenik franjevac fra Ivan Ni-mac. On je kroz nekoliko dana – 5., 6., 7., te 12., 13. i 14. ožujka kao izvanredni misionar za ovu misijsku obnovu pokušao vjernicima približiti svojom životom i vatrenom riječu lik Krista, Majke Marije i sv. Franje. Njegove propovijedi o Crkvi, sakramentima, vjeri pobudile su kod prisutnih veliki interes, što se moglo zapaziti i kod posjeta predavanjima koja su poslije svetih Misa bila upriličena za različite uzraste: djecu, mlađe i odrasle. Iza predavanja razvijala se živa diskusija i ljudi su se zaista osjećali kao jedna obitelj koja slobodno govori o svemu što je muči i tišti, o onome što je veseli i raduje.

Vjernici su prije svetih Misa uvijek imali prigodu i za sakramenat sv. ispo-vijedi. Svoj šestodnevni program u našoj misiji misionar fra Ivan Nimac završio je s propovjeđu o vjernosti baštini naših otaca a toj temi upriličio je i prije svete Mise Križni put posvećen 13 stoljetnoj povijesti pokrštenja Hrvata. Poslije propovijedi pozvao je sve prisutne na obnovu krsnog zavjeta. Njemu su asistirali svećenici-misionari u Njemačkoj: fra Nikola Čurčija, župnik misije Düsseldorf, fra Jozo Župić, njegov pomoćnik, fra Tomislav Duka, župnik u Neussu, te hrvatski svećenici na nje mačkim župama: fra Žarko Maretić i vlč. dr. Franjo Basić.

Na kraju sv. Mise misionar fra Ivan Ni-mac predvodio je sa zavjetnim križem

čovječanstva”. Zorno ostvarivanje te zamisli daju nam biblijski podaci o Mojsiju kao praliku kršćanskog Vazmenog otajstva.

U župskoj dvorani iste večeri prikazan je film o Ninskoj proslavi Branimirove godine, uz vrlo ozbiljnu i plodnu diskusiju, koja je iza toga slijedila. Velečasni Ivan Plješa, hrvatski dušobriznik u Karlsruhe, uz suradnju časne sestre Blaženke Vrtarić-Miletić i drugih suradnika, mnogo se trudio oko organizacije obnove. Uz izdašnu pripomoć susjednih dušobrižnika, na opće zadovoljstvo sudionika, obnova je naše radnike osvježila i duhovno podigla.

Otpriklike s istim rasporedom, uz male izmjene, slična obnova zamišljena je i u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Wiesba-

procesiju u kojoj su četiri djevojke nose lik „hrvatske Gospe hodočasnice“ ispred koje su išla djeca, a iza lika Gospina svećenici i sav narod Božji. U procesiju se uključio i dekan crkve sv. Apolinara vlč. Albert Belecke koji je i za početak ove naše misijske obnove toplim riječima pozdravio misionare fra Ivana Nimca i zaželio cijeloj župi Božji blagoslov. U procesiji su se pjevale marijanske pjesme. Misionar fra Ivan Nimac po završetku procesije blagoslovio je sve prisutne zavjetnim križem.

Dao Bog da ovaj duhovni pokret kojeg su pokrenuli misionari fra Nikola Čurčija, fra Jozo Župić i fra Ivan Nimac, potpomognuti isповједnicima fra Borom Morićem, fra Mijom Marićem i fra Žarkom Maretićem, te uz suradnju pjevačkog zbora predvođena gospođom Janjom Vujčić, naših mladih i djece i cijelog Božjeg naroda donese svoj blagoslov. Slika Majke Božje koju je svatko ponio kući kao razglednicu, ali i kao živu stvarnost u srcu, nadamo se da će imati pozitivan odjek za cijelu našu misiju.

I na kraju veliko hvala Hrvatskoj katoličkoj misiji Aalen koja nam je omogućila da među nama budu dragi likovi: križ i Gospa hodočasnica. *Jozo Župić*

Hrvatska kat. misija Düsseldorffinalaje dva telefonska broja. Drugi se broj promjenio i sada glasi: 0211/784121.

denu, koju vodi o. Ante Čotić, franjevac iz Zadra. Petak (19. ožujka) bio je i blagdan svetog Josipa, pa je obnova započeta s relativno većim brojem prisutnih. Djeca su u susretu s misionarom bila gotovo sva prisutna. U nedjelju su prisutni primijetili veći broj sudionika nego na sam Božić, što je i razumljivo kad znamo da neki naši radnici Božić slave u domovini.

Hrvatski centar u Waldstr. 95 bio je dupkom pun kod prikazivanja filma o Ninskoj proslavi, a dvosatna diskusija bila je vrlo živa i konkretna. Kad je bila riječ o teškom problemu hrvatskog naroda, koji umire zbog opadanja broja djece, jedna majka je ustala i s ponosom hrvatske odgovorne majke glasno izjavila: „Oče, ako se dogodine vratite, uvjeravam Vas da ćete naći jedno dijete više!“

BAD SÄCKINGEN

Blagdan sv. Fridolina, prvog misionara Alemana i zaštitnika grada Säckingena, svake se godine slavi u Bad Säckingenu na posebno svečan način. Mali gradić na obali rijeke Rajne toga dana oživi. Staro i mlado, oni iz bliza i oni iz daleka, svi hrle u svoj Münster, koji je i ove godine bio premalen da primi toliki svijet. Kada je 8.3.82. u 9.00 sati zazvonilo veliko zvono i limena glazba najavila svečanu povorku klera predvođenu biskupom iz Feldkirchena (Austrija) dr. Brunom Welchner te ostalim visokim gostima, među kojima se nalazio i ministar za privredu savezne pokrajine Baden-Württemberg dr. Eberle, crkva je već bila dupkom puna; pred njom se nalazilo još najmanje toliko ljudi.

Hrvatska katolička misija je i ove godine aktivno sudjelovala. Nakon svečane sv. Mise razvila se starodrevnim gradćem tradicionalna svečana procesija u kojoj je sudjelovalo 30-tak raznih grupa. Na ulicama Säckingena našlo se toga prekrasnog nedjeljnog jutra oko 10.000 ljudi.

Među šarolikim nošnjama iz Schwarzwalda i Švicarske, vidno mjesto zauzi-

Hrvati uzveličali proslavu sv. Fridolina

mala je i grupa Hrvata i Hrvatica u lijepim narodnim nošnjama iz Prigorja, Međimurja i Bosne. Uz crkvenu zastavu vijorila se i naša trobojnica. Većina Nijemaca je samo pasivno sudjelovala u toj procesiji a naši se ljudi pridružiše onima koji su bili u nošnjama.

Na ovaj su način naši vjernici pokazali da su vjernici univerzalne Crkve i da žele biti prisutni u mjesnoj crkvi. Predvođeni svojim dušobrižnikom fra Stjepanom Mikulanom ponosno su se pripremali za taj blagdan.

Nakon procesije uslijedilo je uobičajeno veselje u župskoj dvorani. Uz domaće specijalitete, dobru kapljicu i glazbu raslo je i raspoloženje. Vidjelo se da čovjek treba čovjeka, sunarodnjak sunarodnjaka, vjernik vjernika. Potvrđile su se riječi jutarnjeg propovjednika koji je naglasio: „Ja trebam sučovjeka. Njega mogu susresti na tisuće načina. Ako sam vjernik onda izlazim iz osame jer je za mene vjera i uraštanje u zajednicu vjernika jedno te isto.“

Svojim uraštanjem u zajednicu vjernika naši su ljudi još jednom pokazali da su vjernici. *S. Herceg*

MITGLIEDER DER KROATISCHEN MISSION gehören mit ihren farbenprächtigen Trachten seit Jahren zum festen Bestandteil der Fridolinsprozession. Auch die Jüngsten sind schon mit dabei, auch wenn sie, wie hier, von Pastor Stefan noch an der Hand geführt werden müssen. Bild: Schneidewind/BZ

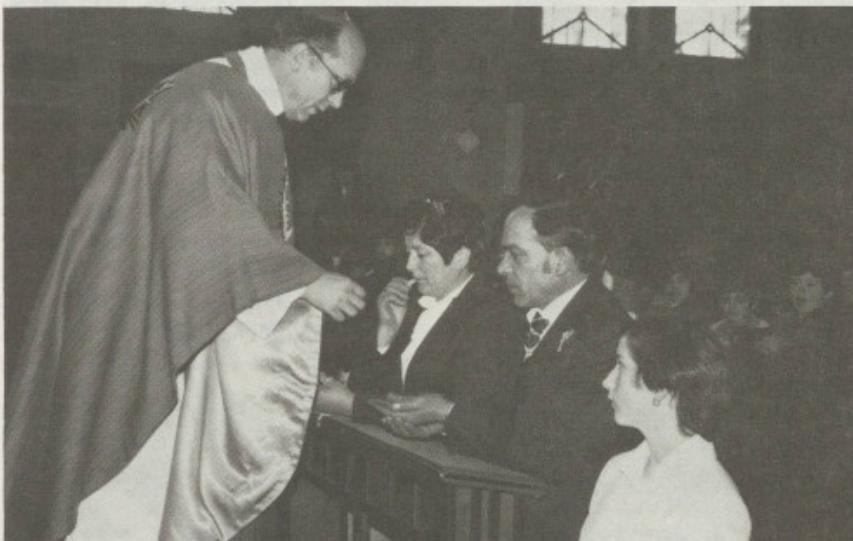
HANNOVER**Srebreni jubilej Stjepana i Ljerke Trulec**

U crkvi Sv. Marije u Hannoveru, gdje svake nedjelje slave euharistiju hrvatski vjernici, svečano je 7. ožujka proslavljena 25. obljetnica kršćanskog bračnog Stjepana i Ljerke Trulec.

Navikli smo na proslave „zlatnih pirova“. Međutim danas, kad smo ogreznici promjene, kad neprestano kupujemo nove stvari, na brzinu sklapamo prijateljstva a stara lako zaboravljamo – u ovom burnom vremenu koje tako brzo donosi dosadu i zasićenost stvarima i osobama – i ovakove svečanosti nose

sti bračne zakletve. Stjepan i Ljerka nisu tako gledali. Znali su da im je potrebna pomoć Božja i drugih ljudi. Zato su se i vjenčali u crkvi pred Božnjim licem okruženi roditeljima, prijateljima i znancima. Danas javno pokazala da se nisu prevarili. Njihova je ljubav rasla, produbljivala se i obogaćivala.

Brak koji nosi radost očinstva i majčinstva tražio je od njih strpljenja i bio posut trnjem dok ih Bog nije blagoslovio najprije kćerkom Snježanom, a nakon 8 godina i sinom Željkom. Danas, dok sličan put prolaze mnoge mlađe žene oni su poruka ustrajnosti i nade. U velikoj seobi hrvatskog radništva u tuđini i oni ostaviše rodni kraj i već su

Kruh euharistijski daje snagu za život i čuva svako, posebno bračno zajedništvo

poruku i postaju osvježenje. Zbilo se tako i u Hannoveru.

Proslava ovog srebrenog jubileja svrnila je pozornost na sebe jer je ovo bilo prvo slavlje bračnog jubileja pred hrvatskom vjerničkom zajednicom u ovom gradu. Stjepana i Ljerku Trulec mnogi poznaju. Redoviti su posjetioci misijskog centra i aktivni suradnici u svim značajnijim zgodama u misiji.

Svoj ženidbeni put započeše 2. ožujka 1957. godine u župi Preseka kraj Zagreba. Bijahu tada vrlo mladi. Stjepan je bio navršio 18 godina a Ljerka je imala nepunih 17.

Ovaj jubilej postao je najprije poruka mladima. Danas ima mlađih koji se vole, ali ne prilaze vjenčanom oltaru, jer se plaže konačne odluke koja se donosi jednom za svagda. Strahuju od promašaja i neuspjeha. Radije odabiru živjeti slobodno bez konačnosti i nepovratno-

13 godina u Hannoveru. Ali srce zove u zavičaj, tamo je gotova obiteljska kuća. Nadaju se i misle s obitelji na povratak. Brojne bijahu Božje milosti kroz 25 godina. Jubilarci osjetiše dà se ima za što Bogu reći hvala. Zahvališe mu pod Mismom. Ruke s prstenovima vjenčanja, znakovima njihove uzajamne vjernosti i ljubavi, našle su se ponovno jedna u drugoj obavijene štolom kao na dan vjenčanja. Stisak je tihov svjedočio o vezu života jednog uz drugo... Voditelj misije p. Ljudevit J. Jeđud zahvalio je jubilarima na svjedočanstvu koje daju u ovom vremenu i na dar, u ime misije, predao im Bibliju i krunicu. Prvo, jer je Biblija i povijest supružničkog veza Boga s „izabranim narodom“. Bijaše to buran vez praćen strahovitim kidanjima i strašnim izmirenjima. Izrael nije bio smiren partner, već nestalan, nepostojan. A ipak ga je Bog prihvatao uviđek i nanovo i bio mu vjeran. Biblija nek bude poziv na daljnju ljubav i vjernost, jer brak je hod naprijed, u njemu nije ništa dovršeno ni dorečeno do zadnjeg otkucaja srca. – Primiše i krunicu, jer svoj jubilej proslaviše u Marijinoj crkvi i njezinoj se zaštiti preporučiše.

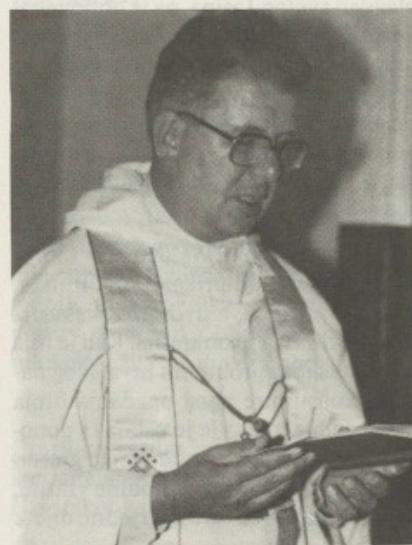
Iz crkve se slavlje prenijelo za „obiteljski stol“ u misijskom centru.

Tako s obnovljenom nadom pred Bogom i Crkvom, s osvježenom ljubavlju u srcu koracaju u novo vrijeme naši srebreni jubilarci praćeni molitvom i željama svih nas da proslave zlatni jubilej u lijepoj našoj.

HAMBURG**Kap po kap slap**

Svećenici hamburške regije htjeli su zajednički proslaviti blagdan sv. Josipa i 50. obljetnicu rođenja p. Josipa Mrkonjića. Na dan same obljetnice, 17.3., sabrali su se u Hamburg svećenici i pastoralni suradnici iz Hannovera, Bremena, Neumünstera, Braunschweiga i Göttingena. Tri Josipa i jedan pedesetgodišnjak – p. J. Mrkonjić! On se rodio 17.3.1932. u Breški kraj Tuzle. G. 1946. pošao je u gimnaziju dominikanaca na Bolu i 1952. maturirao. Nekoliko godina kasnije pošao je na studij u Belgiju i tu je 1961. g. zaređen za svećenika. Zatim je proslijedio u Rim i doktorirao. Poslije se vratio u domovinu i vršio razne dužnosti u svojoj zajednici, provinciji dominikanaca. Nakon dužnosti poglavara-priora sa-

mostana u Dubrovniku određen je za voditelja Hrvatske misije u Hamburgu. Na području milijunskog grada Ham-

HAGEN Korizmeni peci o kruhu i vodi

U prostorijama naše misije održali smo i ove godine zabavu za folklornu grupu naše misije. Preko četrdesetak sudionika provelo je dva popodneva u prostorijama naše misije uz pjesmu i zabavu.

Korizmu smo optpočeli postom na Peplnicu. Taj post je nekoliko članova naše misije provelo bez ikakvog jela cijeli dan. Petkom mnogi poste o kruhu i vodi, a neki mjesto vode uzmu samo nekoliko boca piva kod teškog rada na bauštelama. Kroz korizmu svake nedjelje naši mladi predvode prije Mise Križni put uz radosno sudjelovanje našega naroda. Pobožnost Križnog putuje vrlo draga našemu svijetu koji promatrajući muku Isusovu doživljava dio samoga sebe.

Mladi iz Hagen-a znaju što je to veselje. Ali oni znaju i postiti, učiti, moliti. Oni to i čine

Izložba slika u Remscheidu

Svečano i zanimljivo

Petog ožujka 1982. god. otvorena je u prostorijama gradske bolnice u Remscheidu, pod pokroviteljstvom zagrebačkog tjednika „Vikend”, prva samostalna izložba slikarskih radova gospođe Ljubice Zglavnik.

Nakon svečanog otvaranja i prigodnog govora na njemačkom i hrvatskom jeziku, uslijedilo je razgledanje izloženih slika naslikanih na platnu i staklu.

Prizori iz prirode i svakodnevnog seljačkog života, dočarani prirodnim boja-

ma, pobuđivali su kod prisutnih posjetilaca drage uspomene iz dječjeg i mlađenačkog doba i vraćali ih u osobnu prošlost i u „stari” kraj.

U svom umjetničkom radu gospođa Ljubica Zglavnik pokušava slijediti stope hrvatskih naivaca: I. Generalića, F. Mraza, F. Filipovića, M. Kovačića i I. Lacković-Croate. Ona koristi svaku slobodnu minutu i posvećuje se svom stvaralačkom radu.

Do sada je gospođa Zglavnik sudjelovala na dvije zajedničke izložbe: 1978. na Biblijskoj olimpijadi u Bochumu i

1979. godine na jednoj kulturnoj manifestaciji u Remscheidu.

Umjetnički radovi gospođe Zglavnik doprinijet će svoj obol hrvatskoj naivnoj umjetnosti. Neki su od tih radova već ušli u monografiju Hrvatske katoličke misije u Wuppertalu koja je objavljena prošle godine.

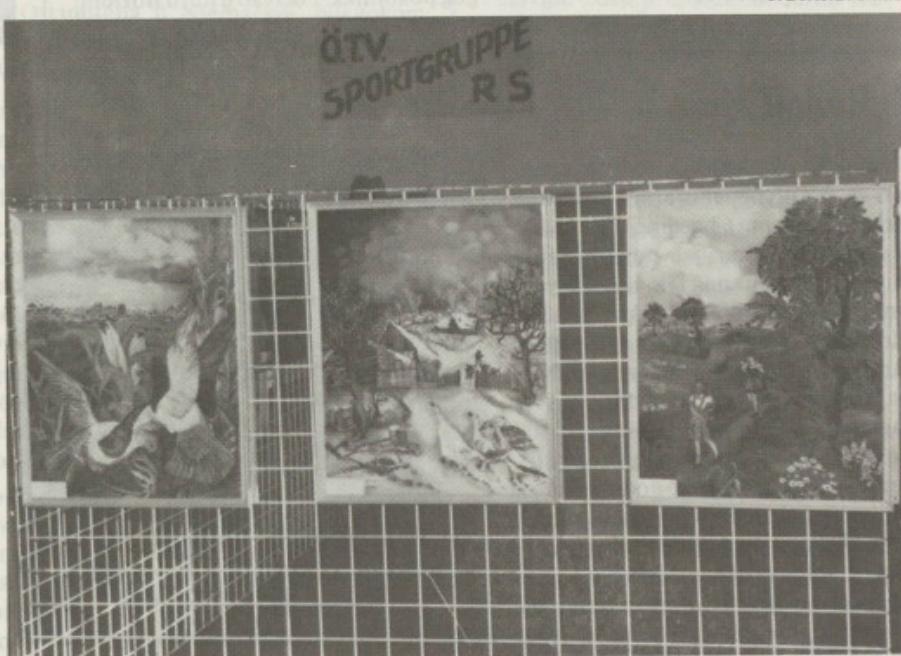
Dok gospođi Zglavnik čestitamo na postignutom uspjehu, potičemo je da i dalje nastavi sa svojim „hobijem”.

Primjer gospođe Zglavnik nas uvjerava da se u Saveznoj Republici Njemačkoj ne samo zarađuje i špara, već i stvara.

P. Berislav Nikić

burga živi 20.000 radnika iz domovine. Najbrojniji su Hrvati katolici. S njim je još jedan subrat i sestre sv. Dominika. U hrvatskom centru, Schmylinski Str., p. Mrkonjić je sa svojim suradnicima razvio mnogustruku pastoralnu i kulturnu djelatnost. Jednako mu je na srcu druga i treća generacija kao i oni koji su najprije došli.

Za vrijeme zajedničke svečane koncelebracije p. B. Dukić je u nagovoru istaknuo da je 50 godina života velik Božji dar. Svaki se ljudski život sastoji od običnih, malih stvari. Ali od tog svakidašnjeg, naočigled jednostavnog rada, svi mi živimo. Kap po kap i opet kap-tako se stvara životni slap! Ustrajan rad prožet ljubavlju donosi plod! Uvjereni smo da je dugogodišnji rad p. Josipa donio puno ploda Crkvi i narodu s kojim živi. Želimo mu još mnogo godina života i uspjeha!

Izložba slika Lj. Zglavnik pobudila je veliko zanimanje i stranaca i Nijemaca

† Naši pokojnici

Umro misionar vlč. Marko Bakočević

Dosta velik broj albanskih, hrvatskih i njemačkih vjernika, posebno njegovih župljana, prisustvovao je 12.3.1982. g. u Schwäbisch Gmündu pogrebu vlč. Marko Bakočevića koji je preminuo 7.3.82. Sprovod je vodio pomoći zagrebački biskup dr. Đuro Kokša uz asistenciju Adama Jürgena, referenta za inozemce u biskupiji Rottenburg-Stuttgart, mons. Vladimira Stankovića, nacionalnog ravnatelja za hrvatsku inozemnu pastvu i tridesetak hrvatskih i njemačkih svećenika.

Pokojnik je podrijetlom Albanac. Rođen je 12.7.1918. godine u Koćima kraj Titograda. Za svećenika je zaređen 1940. g. Službovao je u mnogim mjesti-

Vlč. Marko Bakočević

ma: u Kojima od 1941. do 1948., u Zatrebaču od 1948. do 1954., u Stoju od 1954. do 1960., u Klezini od 1960. do 1966. i u Ulcinju od 1966. do 1969. godine. Punih deset godina bio je misionar u hrvatskoj inozemnoj pastvi u rottenburškoj biskupiji. Od 1969. do 1973. godine bio je dušobrižnik u Aalenu a od 1973. do 1979. u Schwäbisch Gmündu.

Iako rođeni Albanac, naglasio je biskup Kokša, velečasni Bakočević je s puno srca i ljubavi radio za hrvatske i druge vjernike. Kako pokojnikovo tijelo počiva na groblju u Schwäbisch Gmündu između Krista raspetoga i uskrsloga, p. Dukić je zgodno zapazio da je i cijeli Markov svećenički život bio upravo takav. Kad više nije mogao propovijedati ni misiti, shrvan je na križ kreveta. Jovovski je trpio i prinosio žrtvu za svoje vjernike. Posljednji mu je uzdah bio: „Znam da Otkupitelj moj živi...“

Pokojnika je kroz cijeli njegov svećenički život pratila nećakinja Agi. Bila mu je liječnica i pastoralna suradnica. Posebno mu je bila anđeo čuvan u zadnjim, teškim godinama života. Njegov nasljednik vlč. Marijan Bevanda brižno je na nj pazio i u svim potrebama kontaktirao s biskupskim ordinarijatom u Rottenburgu koji je uvijek pružao pomoći i pokazivao razumijevanje za dragog pokojnika. Počivao u miru Božjem!

Smrt prof. Ivana Starčevića

Obitelj Starčević doselila je iz Like u Sarajevo gdje je Ivan 19. lipnja 1913. ugledao svjetlo dana Božjega. U Sarajevu se školovao i završio učiteljsku školu. Nakon mature stupio je u nadbiskupijsku bogosloviju. Za svećenika je zaređen 1937. Bio je urednik „Vrtića“, časopisa za djecu. Ratne godine proveo je kao župnik u Morančanima kraj Tuzle. Poslije rata je bio osuđen na tri godine zatvora. Od 1948. pa do 1960. bio je župnik u Bistrici kraj Gornjeg Vakufa, a onda do 1966. župnik u Zenici. Te godine je imenovan kanonikom Prvostolnog kaptola u Sarajevu. Od 1978. boravi u Eichstättu kao superior hrvatskih studenata. Na toj službi je i umro 26. veljače 1982. godine. Kao kanonik predavao je na dijecezanskoj bogosloviji liturgiku, liturgijski pastoral a povremeno i druge predmete.

Kanonik Ivan Starčević

† Rudolf Varga

U petak 12. ožujka 1982. godine preminuo je u Offenbachu arhitekt Rudolf Varga. Bile su mu 63 godine. Tko god ga je susretao i poznavao nosi o njemu najljepše uspomene. Tih, miran, radisan, nemametljiv, duboko pošten, udubljen u svoj posao, proveo je rođeni Varaždinac 9 godina na radu u Njemačkoj. Prošle se godine vratio u svoj Zagreb da u njemu proživi večer života. Nu opaka bolest arterioskleroze prisili la ga je da početkom ove godine dođe k svojim liječnicima u Offenbach gdje je i umro. Pokojnikovo tijelo prevezeno je, poslije molitava uže zajednice, u Varaždin. Počivao u miru Božjem u zemlji hrvatskoj koju je duboko ljubio! Njegova supruzi i djeci naša iskrena sućut.

Rudolf Varga

Gospodin mu je poklonio 69 godina na ovoj zemlji. Nagradio ga je oštrinom razuma i velikim znanjem, dao mu je velik krug prijatelja. Neka mu udijeli i svoju blizinu u vječnosti u koju je duboko vjerovao i za nju na zemlji svjedočio. Počivao u miru Božjem!

† Božena Repovečki

Svaki je rastanak jedna vrsta umiranja, a svako umiranje jedan težak, iako privremen, rastanak. No kad se rastajemo od bića koje je u cvijetu mladosti, onda je to posebno bolno. Tako je Hrvatsku katoličku zajednicu u Offenbachu 22. veljače 1982. godine napustila **Božena Repovečki**. Umrla je u 21. godini života. Nemila bolest leukemije prekinula je njezin mlađi život u punom cvatu. Pogopana je u Zaboku. Tri svećenika i ne-

Božena Repovečki

koliko stotina Hrvata iz Offenbacha ispratili su s molitvama i suzama njezin posljednji ovozemaljski put u dragi hrvatski kraj. Od malih nogu bilje Božena i njezina cijela obitelj najuže povezana s našom misijom u Offenbachu. Pjevala je u crkvenom zboru dugi niz godina, sudjelovala je u vjeroučnim natjecanjima, nastupala je u misijskoj folklornoj grupi. Ucviljenoj obitelji Repovečki izražavamo našu kršćansku sućut, a Boženi želimo vječni pokoj u kriku Očevu uz riječi: Božena, zbogom i doviđenja!

„Ja sam uskrsnuće i život.
Tko vjeruje u mene,
ako i umre, živjet će!“

ISUS KRIST

Razmišljanje

Uskrsnuća

Svatko od nas kršćana ima od najranijih dana u sjećanju vlastite/ proslave Kristovog uskrsnuća. Nekome je u nezaboravnom sjećanju ostalo traganje za grijezdom uskrsnog zeca, koji je negdje skrovito ostavljao svoje darove, drugi se sjeća već davno iščezlog oca, koji je ustrajno od svakog ukućanina tražio da prije zalogaja posvećene uskrsne šunke stavi u usta komad hrena, ne bi li se u suzama sjetio muka Isusovih, trećem odzvanjaju u ušima zvuci Aleluja pjevanih u nekoj dragoj crkvici onih minulih velikih subota na uskrsnućima. Svatko nosi svoje Uskrse u mislima i u srcu. I to ne samo čarobne Uskrse djetinjstva, nego i Uskrse zrelih ljeta, kad se spomen na uskrsnuće Isusa Nazarećanina sve češće pretvara u vlastita uskrsnuća, u preobražaje kao pripremu za konačno uskrsnuće, koje se postepeno unaprijed ostvaruje već i za ovog našeg sadašnjeg života. Jer kršćanski je ži-

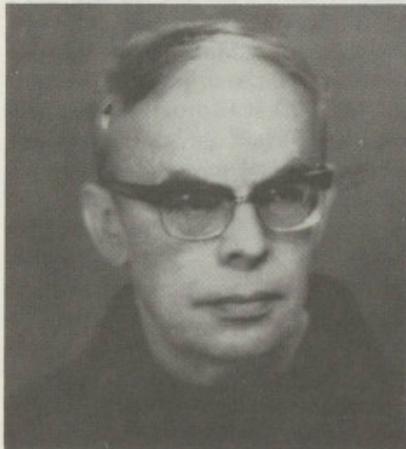
vot anticipirano uskrsnuće, to je predujam spasenja, preobražavanje vlastita života u današnjici.

Tako doživljavani Uskrsi u skladu su i s učenjem naše vjere i činjenicom, da je Isusovo uskrsnuće prvenstveni članak te vjere, temelj naše nade kojoj daje usmjerjenje. Uskrs je stoga naš najveći blagdan, jer da nije bilo Kristova uskrsnuća, ne bi postojala ni najveća nada i najveća izvjesnost koju je čovjek ikada dobio od Kralja vjekova, kojemu sve živi.

† Fra Karlo dr. Kosor

U Splitu je 1. ožujka 1982. godine, nakon kraće bolesti, blago u Gospodinu preminuo dr. fra Karlo Kosor. Pokojnik je bio odgojitelj i profesor većine hrvatskih misionara Provincije Presv. Otkupitelja u Njemačkoj. Njegovom knjižicom „Bilješke o jeziku suvremenih hrvatskih pisaca“ rado se služe svi koji vole hrvatski književni jezik. Bio je vjernik, jezični stručnjak, rodoljub! Počinio u miru Božjem!

Fra Karlo Kosor

ER IST AUFERSTANDEN

Svi se pitamo kako danas, u ovo neobično vrijeme, kojem smo svjedoci, proslavljati Uskrs, kako pristupati u danima tog velikog slavlja Kristu uskrslome, kako sudjelovati u njegovu životu, žrtvi i slavlju. Nisu li možda moderna vremena i u tom pogledu zauvijek pokopala neke običaje, koji su jednostavno u tijeku vremena zastarjeli? Taj crv sumnje muči samo one koji pred očima imaju tek oblik, formu. Za one, kojima je bitan sadržaj, sumnji nema: Uskrs je ostao što je bio, ostat će što je sada, blagdan Kristova uskrsnuća i naših vlastitih preobražaja, što nas vode, korak po korak, stepenicu po stepenicu, u novi, vječni život. Očišćeni korizmenim odricanjima, oslobođeni otrova i tjelesnih i duševnih, u ovim smo uskrsnim danima, sudjelujući u liturgijskim slavljima, više nego ikada sposobni u kršćanskom smislu preobraziti svoj život. Ne propustimo to radi sigurnosti, što je time stječemo u ovim nesigurnim vremenima, a još više radi cijele vječnosti, koja je pred nama. Uskrštanjem samoga sebe najviše ćemo se približiti i smislu i dmašaju uskrsenja Krista Nazarećanina.

Custos

CRTICE IZ ŽIVOTA NAŠIH ISELJENIKA

Poturčeni Slavonac

Fra Jure mi gurne pod nos jedan službeni dopis pa će podrugljivo: „Pojeo vuk magare! Opet se jedan tvoj zemljak poturčio!“ „Kako to, poturčio? Turaka u Slavoniji nema već dvijesta godina!“

Župnik iz Piškorevaca kraj Đakova postavlja kratko pitanje: „Da li Hrvatska katolička misija može potvrditi da je Andrija Gregić istupio u Njemačkoj iz Crkve, kako to neki ljudi u selu pričaju?“ Andriju, nekad raspjevanog slavonskog bećara a sad marljivoga i luka-vog „gastarbajtera“, odavno sam dobro poznavao, ali me je vijest zaprepastila: on istupio iz Crkve? Kad sam mu koji-put predbacivao da ne pretjeraje s „bolovanjem“ i drugim sličnim „primanjima“, pametnjaković bi mi odgovarao: „I ja bih želio bit pošten, ko to ne bi? Ali kad gledam kako nas i naši i Nimci stalno s praznim obećanjima vuku za nos, neću ni ja bit zadnja budala pa se držat poštenja ko pijan plota! Imam u selu ženu i troje dice, još oca i mater na grbači, oranice opustile, šljive ne rode, sve na pijaci skupo ko u apoteki, svinje ne moš od skupog kuruza držat, što ti odkupe za niku milostinju. Sad budi pošten, ako moš!“

Svi imamo koju manu, mi „dole“ i oni „gore“, pa tako fra Jure kaže: „Ima nas poštenih Dalmatinaca, a ima vas pravi huncuta!“ Tako se i Andrija vrti kao pijetao na tornju lijevo i desno, kako vjetar puše, kod svakog novog društvenog sistema i on premalja svoje lice:

Prije se dičio s jednim slovom na kapi, kasnije s crvenom zvijezdom. On je kao i mnogi drugi pravovremeno skočio na „pravu stranu“, već kako mu bolje odgovaralo i gdje je mogao više koristi izvući. Andrija nije dakle bio ni gori ni bolji od drugih.

Kako se među našim ljudima u tuđini rijetko događa da pred Sudom daju izjavu o istupu iz Crkve, posve sam bio zaboravio da ih fra Jure naziva „Turcima“. „Znam i ja da Andrija to ni napravija jer ga je razočarala moja ili fra Matina pridika. Njemu je ža plaćati crkveni porez, to tje cila politika! Kad ide o param, di 'što još nač poštenja danas! Al' nije se s time šalit! Štaš, ako danas moraš umrit pa odeš zračnom linijom direkt u paka?“

Kako se zna, u Njemačkoj država ubire od svih koji ovdje imaju vjerske zajednice, bili oni stranci ili Nijemci, stonoviti postotak od poreza na zaradu, tzv. crkveni porez. Slobodni su od tih dača naši muslimani i pravoslavci. Ali i katolici, ako imaju više djece, skoro ništa ne moraju plaćati.

„Ti se sičaš, kako je išlo u tursko doba s haračem na kršćansku raju? Raja morala davati posebni porez ako se ni tila poturčiti. Pa makar stari fratri pazili na

ti, „zamislite Vi sebi, kako će to izgledati ako župnik s oltara, iza predika, pred svima oglasi da je Andrija Gregić u Njemačkoj istupio iz Crkve!“

Prije nego smo odgovorili na dopis, pozvali smo Andriju na „razgovor ugodni naroda rvackoga“. Andrija se najprije žestoko branio, predbacivao popovima ovo i ono, kako to uvijek čine ljudi kad se osjećaju krivima, ali to neće priznati. „Šta će ja osim toga potpomagati bogatu švapsku Crkvu?“

Alle Eintragungen in der Lohnsteuerkarte genau prüfen!

Lesen Sie die Informationsschrift „Lohnsteuer '80“

Kirchensteuer
von 3 n. und 3 b)

Lohnsteuerkarte 1980

Gemeinde 6 Frankfurt a. M.

AGS 06 112 000

DM

Finanzamt 6 Frankfurt a. M. - Stiftstraße - Höchst
(Schlüssel-Nr. 2613 - 2615)

260,64

virus i išli s narodom svuda, po onoj „kuda Turčin s čordom, ondi fratar s torbom“ i makar se nisu svi dali zavesti, svejedno su onda mlogi Srbi, Albanci, al i Rvati prodali Boga i svoju dušu pa prišli na drugu virusu - što od stra prid oštrim kolcem il britkim handžarom, što zbog ono malo bidnih novaca. Nemam ti ja ništa protiv braće muslimana, Bog me kaznjava ak' nije tako! Više ja volim čestitog Aliju neg privrtljivog Andriju!“

„Fra Jure, to je stara istorija, prošla i zaboravljena!“

On pogleda zamišljeno kroz prozor pa će kao za sebe: „Prošla povist? Ka za Turke, tako se i za naše danas priča, da su trpeljivi i da je vira slobodna. Al ako nisi tija zaminiti križ s polumisecom, il nositi crvenu petokraku, da kažemo moderno, ima si posla, pa sad idi i traži virusu slobodu!“ „Možda imate pravo, ali što ćemo sad s Andrijom? Šta otpisati župniku?“ „A šta š drugo nego odgovorit istinu? Neka ga osramoti prid cilim selom, tu lakomu poturicu!“

Sjećam se kako sam kao dečko pješačio po prašnom drumu sedam kilometara od Đakova do Piškorevaca, samo da budem na velikom crkvenom godu Preobraženja Kristova, šestog kolovoza, kad se skupi sva rodbina iz okolnih sela Đakovštine pa se slavi naveliko u crkvi, na livadi i u dvorištu oko dugackih, blagom cijelog svijeta krcatih trpeza. „Fra Jure“, pokušam ga ublaži-

Fra Jure kojiput izgubi kontrolu, svu mu ventili puknu, oči mu planu, pocrveni sav u licu. Siguran sam: da nije fratar, poskidaće bi sočnim psovkom s neba, uz pomoć onog slavnog hrvatskog glagola, sve svece, Gospu i samog Boga. Ali se onda brzo zaustavi, rekne kakvu šaljivu poslovicu, i sve je opet u redu. „Oprostite, ljudi“, kaže nasmijan onda, „svima mir i dobro, kako veli sveti Franjo!“

Tako on sada napao jadnog Andriju: „Ma šta ti misliš, kukavna poturico, ko nas sve ovdi plaća, da s tobom i sličnim gubimo naše vrime? Njemačka crkva! Ko šalje milijune maraka našim župama u Rvaku, pa sjemeništima, samostanima, biskupijama? Od oni naši ekonomista bi sve naše crkve i samostane već davno propali u pra! A tebi ža oni par maraka poreza kako to zakon ovdi propisuje!“

Iza razgovora s Andrijom odemo u dvorište-vrt misije, gdje su skakutala djeca našeg zabavišta, pod starim lipama, usred prvih proljetnih ljubičica i jaglaca, kratko pred Uskrs. Šećemo mi dva po vrtu, pa fra Jure filozofira: „Svi smo mi pomalo kukavne poturice! Niko danas ne traži od nas da za virus i Boga otkidamo sebi od usta za harač na raju il da nas nabiju na kolac - al daj caru što je carevo, a Bogu ono što je Božje! Pa svejedno se puno nji olako poturci: svaki onaj koji zaboravi ženu i djecu pa goni ovdi ženotine; i onaj koji vara i gazdu i državu; i onaj koji zbog položa-

Socijalni savjetnik...

Inženjer kao - priučeni radnik?

Jedna je odluka Upravnog odbora Saveznog zavoda za rad u Nürnbergu izazvala žučljive reakcije i rasprave, posebno u redovima sindikata. Tom su odlukom pogodeni u prvom redu nezaposleni, dakle i stranci, u kojih je stopa nezaposlenosti posebno visoka: preko 12 posto. Radi se o novim odredbama pri isplaćivanju naknade za nezaposlenost i o kriterijima takozvane prihvatljivosti radnih mjesta (Zumutbarkeit für Arbeitslose). Ta odluka treba stupiti na snagu odmah nakon Uskrsa, točnije 15. travnja. O čemu se zapravo radi?

Prema dosadašnjim propisima uredi za rad su za nezaposlene tražili novo radno mjesto koje je moralo odgovarati stručnoj kvalifikaciji pogodenoga, plaći, odnosno nadnici koju je dotad primao, a osim toga nije smjelo biti ni suviše udaljeno od mjesta njegova sticanja. Jednom rječu, novo je radno mjesto moralo biti prihvatljivo za nezaposlenog. U protivnom mogao ga je odbiti, a uredi za rad su dalje tražili neko drugo mjesto za pogodenog radnika ili namještenika. Oko svega toga je bilo sporova, govorilo se o tome, kako neki nezaposleni do krajnjih mogućnosti odbijaju radna mjesta kao neprihvatljiva, jer im na neki način odgovara ostati bez posla, primati naknadu i još nešto

zaraditi „na crno”, pa dobro živjeti bez suviše naprezanja. U tom su pogledu posebno glasni bili poslodavci, a sindikati su tvrdili da se pretjeruje, makar je sigurno bilo i takvih slučajeva.

Sada, u vrijeme štednje na svim razinama, u doba kad je i budžet Saveznog zavoda za rad drastično smanjen, ti su regulativi o prihvatljivosti radnog mjeseta došli pod povećalo. I?

Odlučeno je da se ubuduće nezaposleni nakon četiri mjeseca uzaludnih pokušaja za pronaalaženje radnog mjeseta u njihovo struci, odnosno zvanju i kvalifikaciji, mogu svrstati u nižu kvalifikacijsku grupu. Te grupe izgledaju ovako: prvu sačinjavaju apsolventi fakulteta i stručnih visokih škola, u drugoj su oni sa završenom srednjom stručnom školom, treću sačinjavaju zvanja za koja je potrebna stručna kvalifikacija, u četvrtoj su priučeni radnici za pojedina zvanja a u petoj su „sva ostala zaposlenja“. Dakle, ako se za inženjera četiri mjeseca ne može naći posla, ured za rad ima pravo da mu nađe mjesto tehničara, a inženjer ga mora prihvati ili gubi pravo na naknadu za nezaposlenost. Kvalificirani radnik se može nakon četiri mjeseca pretvoriti u priučenog. A što onda, ako se ni za druga četiri mjeseca ne nađe posao u kvalifikacijski sni-

ženoj grupi? Hoće li inženjer nakon godine dana postati priučeni radnik, a tehničar čak nekvalificirani u „ostalim djelatnostima“? Razumljivo je, sindikati se ne mogu pomiriti s takvim razgradnjem kvalifikacijske strukture svojih članova, pa prijete tužbom Ustavnom sudu Savezne Republike. S druge strane poslodavci pozdravljaju nove odredbe kao primjerene i socijalno prihvatljive: uredi za rad, po njihovu, napokon imaju jasna i jednoznačna mjerila pri donošenju odluke o tome kakav se posao može zahtijevati od nezaposlenog kojem je teško naći radno mjesto.

I u pogledu udaljenosti od stana nove odredbe o prihvatljivosti radnih mjesta postale su strože. Ubuduće je posloprimatelj dužan prihvati radno mjesto, ako je ono udaljeno od stana do dva i pol sata, računajući put tamo i natrag. Ne prihvati li nezaposleni takvo radno mjesto, gubi pravo na daljnje primanje naknade za nezaposlenost.

Oni koji su donijeli te odluke kažu da je svim tim izmjenama uredima za rad dan zadatak da brižljivo odvaguju između interesa pogodenih nezaposlenih radnika i namještenika s jedne i interesa onih koji plaćaju doprinose za osiguranje od nezaposlenosti, s druge strane. Sve je to ipak znak više kako su teška vremena u kojima živimo. Razumije se, posebno za nas strance.

M. Vucković

ja i para prešuti Boga u javnosti; ko ne vrši poštenu svoju roditeljsku dužnost - sve su to za me moderni poturice!"

Kad nešto zaškripilo i zatrebala pomoć, vratio se nesretni Andrija u naš centar i u Crkvu. I mi smo mu pomogli kao i svakom drugom, bio on vjernik ili „poturica“, pravoslavac ili musliman, kako nam to Isus u zakonu o bližnjemu zapovijeda. Ali fra Jure nije ni sad mogao držati gubicu: „Da Andriju usfatim u mraku, izgladio bi mu leđa, da je milina. Znam, ne jede se svoje meso, ma kako ono bilo - al štogod batina bi mu da, viruj mi!“ Stanem pred rascvijetanim žutim jaglacima pa se nasmijem: „Ali onda, fra Jure, morate promijeniti svoje ime: don Camillo - a koje Vaš Peppone?“ Uostalom, župniku iz Piškorevaca smo odgovorili da su neki zavidni seljaci htjeli samo Andriju u selu ocrniti.

Ivo Hladek

Majka s. Mercedes Domić, pastoralne suradnice u Hrvatskoj kat. misiji u Offenbachu (s desne strane sestre M.), proslavila je 27. veljače o.g. u Supetu na Braču 90. rođendan. Čestitamo majci Luciji!

Auszeichnung für ausländische Geistliche

Am 16. März 1982 zeichnete in Rottenburg der Bischof von Rottenburg-Stuttgart, Dr. Georg Moser, vier ausländische Priester aus. Den kroatischen Seelsorger in Ludwigsburg P. Dr. Methodius Kelava, den slowenischen Missionar in Stuttgart Pfarrer Cyrill Turk und den italienischen Seelsorger in Tübingen P. Zaggia ernannte der Bischof zu geistlichen Räten. Dem P. Ignacije Vugdelija, dem Redakteur des kroatischen Mitteilungsblattes „Živa zajednica“ (Lebendige Gemeinde) überreichte er die Martinus-Medaille.

In seiner Würdigungsrede sagte der Bischof, unter anderem:

„... Vor mehr als 25 Jahren bereits hat unser Bistum unter meinem unvergessenen Vorgänger Bischof Carl-Joseph die ersten Missionen ausländischer Sprache, Sozialberatungsstellen und Begegnungsstätten eingerichtet. Heute stehen wir mit der Zahl der ausländischen kirchlichen Dienste und der entsprechenden Einrichtungen, sowie auch hinsichtlich der bereitgestellten Mittel im Diözesanhaushalt an der Spitze der deutschen Bistümer: 57 Priester, 2 Diakone, 120 Sozialberater des Caritasverbandes und andere Mitarbeiter und Mitarbeiterinnen, 50 Zentren, sowie ein Haushaltsposten von DM 11,1 Millionen. Das alles für die

240.000 italienischen, kroatischen, slowenischen, spanischen und portugiesischen Katholiken der Diözese...

... Deshalb, lieber Herr Pater Kelava, lieber Herr Pfarrer Turk, lieber Pater Zaggia, lieber Pater Vugdelija möchte ich Sie in Würdigung Ihrer persönlichen Arbeit, aber auch in gewissem Sinne stellvertretend für die anderen ausländischen Missionare auszeichnen. Daß ich Sie zu Geistlichen Räten ernenne und Herrn Pater Vugdelija die ihm schon vor seinem Ausscheiden aus unserer Diözese verliehene Martinus-Medaille nun persönlich überreiche, verstehen Sie bitte als einen herzlichen Dank des Bischofs und der ganzen Diözese. Werten Sie dieses Zeichen aber auch als Ermutigung und als einen Akt der Solidarität gerade jetzt, da Ausländer in diesem Land einen schweren Stand haben: Wir alle stehen zu Ihnen, so wahr der hl. Apostel Paulus in seinem II. Brief an die Korinther schreibt:

„Unser Mund hat sich für euch aufgetan – unser Herz ist weit geworden. In uns ist es nicht zu eng für euch!“ (6,11/12 a) oder:

„Ich habe großes Vertrauen zu euch; ich bin sehr stolz auf euch. Trotz all unserer Not bin ich von Trost erfüllt und ströme über voll Freude.“ (7,4).“

Die ausgezeichneten ausländischen Seelsorger mit Bischof Dr. G. Moser

Mala statistika

Tridesetog rujna 1981. godine živjelo je u S. R. Njemačkoj 4.629.700 prijavljennih stranaca. Najbrojniji su Turci: 1.546.300. Građani iz Jugoslavije su na drugom mjestu: 637.300, a za njima slijede Talijani: 624.500. Najveći broj građana iz Jugoslavije živi u Münchenu: 53.500. U Stuttgatu ih je 28.500, u Frankfurtu na Majni 28.200, u Berlinu 28.100, u Hamburgu 19.800, u Düsseldorfu 13.500, u Nürnbergu 10.200, u Kölnu 9.200, u Dortmundu 7.400, u Hannoveru 6.800, u Mannheimu i Duisburgu po 6.400 itd. Stranci u Frankfurtu sačinjavaju 23,2% stanovništva (gotovo svaki četvrti građanin je stranac), u Offenbachu 21,3%, u Stuttgartu 18,3%, u Münchenu 17,3% i u Kölnu 15,2%. U Berlinu živi 225.900 stranaca, u Münchenu 223.500, u Hamburgu 151.600, u Kölnu 147.800, u Frankfurtu 145.000 i u Stuttgartu 106.700. Najveći njemački grad Berlin broji 1.890.300 stanovnika. Na drugom mjestu je Hamburg s 1.640.000 stanovnika, na trećem München s 1.294.000 i na četvrtom Köln s 972.200 stanovnika.

Odlikovani kard. Höffner

Predsjednik talijanske republike odlikovao je kólnskog kardinala J. Höffnera Velikim križem za zasluge. To najveće talijansko odličje podijeljeno je kardinalu Höffneru za zasluge u poboljšavanju odnosa među Italije i Njemačke i za njegovo zauzimanje u korist talijanskih radnika u S. R. Njemačkoj.

Čestitamo!

**SRETAN USKRS!
FROHE OSTERN!**

**ŽIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:

Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland

Schreyerstraße 1 - 6000 Frankfurt a. M. 70
Telefon: (0611) 638213

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić
Redakteure: Pater Ignacije Vugdelija
Pater Bernardo Dukić

Redaktionsrat: Dragan Čuturić, Anto Jelić,
Marijan Kopić, p. Josip Mrkonjić, p. Stjepan
Pavić, Branko Šimović

Jahresbezugspreis: DM 10,-
Bankverbindung: Konto Nr. 129 072 bei der
Stadtsparkasse Frankfurt (Blz. 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauredl
6082 Mörfelden-Walldorf

Druck: Scholl+Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf